

Ангел Каралийчев
Иванка и Марийка

Марийка беше кръгло сираче. Тя слугуваше в една голяма господарска къща. От зори до мрак се трепеше горката Марийка.

На обяд господарката ѝ даваше да яде сухи корички, а вечер трохички, сметени от трапезата. А господарската дъщеря Иванка се излягаше на пухени възглавници, лежеше до пладне и нищичко не пипаше.

Марийка реши да се махне от господарската къща и да побегне, където ѝ видят очите. Когато настана нощ, тя взе хурката, къделята, вретеното и тихичко се измъкна от господарския дом. Отиде в гората. Дълго вървя между дърветата. Най-сетне се умори много, седна до дънера на един стар дъб, сложи главата си на мекия мъх и заспа дълбоко.

Събуди се късно. Озърна се наоколо, но не видя жива душа. Само гласове на птички се чуваха в шумака. Дълго вървя Марийка в непознатата мълчалива гора. Най-подир зърна една дървена къщурка, покрита с мъх.

Приблужи се до нея, отвори вратата и влезе. Вътре нямаше никой. Леглото разхвърляно, огънят угаснал. На поличката-наредени една до друга седем делви със завързани похлупаци. Нали не беше научена да седи със скръстени ръце, Марийка остави хурката си в къта, запретна ръкави и почна да разтребва. Подреди леглото, премете, накладе огъня, седна и надяна хурката си. Завъртя вретеното. От време на време тя поглеждаше към делвите, но не се реши да ги отвори.

По едно време, топур-лопур, пристигна стопанката на къщата – една стара рунтава мецана-и почна да ръмжи сърдито:

– Що щеш в моя дом?

Но като видя как всичко е ошътано, мечката се укроти, приседна до Марийка и започна да я разпитва защо е дошла в гората между дивите зверове.

Марийка ѝ разправи теглото си.

Мечката въздъхна и поклати глава.

– Ами туй нещо – попита тя – какво е?

И посочи с лапа къделята.

– Коноп – отвърна Марийка.

– Откъде го вземате?

– Сеем го.

– Как го сеете?

Марийка нагребва шепя пепел, от огнището, излезе навън и пръсна пепелта.

– Ей как го сеем! – рече тя.

– Сетне? – попита мечката.

– Сетне го скубем, топим го в реката, мъним го, решим го...

– Как го решите? – прекъсна я мечката.

Марийка протегна ръка и почна лекичко с пръсти да чеше мечката по козината.

Мечката зажумя и сладко задряма. Като се пробуди, тя рече на Марийка:

– Ти си много добро момиче. Аз бих те задържала да ми помагаш в къщната работа, но тук е гора, има много люти зверове. Страх ме е да не ти направят нещо лошо. По-добре е да се върнеш пак при хората. За награда ще ти дам една от моите седем делви. Избирай!

Марийка посегна към най-малката, но мечката ѝ даде най-голямата.

– Отвори я – рече тя, – когато си идеш у дома.

Марийка пое делвата, поклони се на мечката и си тръгна. Когато стигна в село, тя не отиде в господарската къща, а се прибра в полусъборената къща на баща си, където се беше родила. И нали беше страшно огладняла, тя дигна похлупака на делвата и мушна ръката си да гребне мед, но наместо мед извади шепа жълтици. Премалня от радост. Затече се към пазара и си накупи всичко, каквото ѝ трябва. И заживя човешки, като не забравяше сиромасите.

Научи се господарката ѝ за мечката делва, отиде на гости у Марийкини и дълго я разпитва как е спечелила цяла делва с жълтици. Марийка нищо не скри.

– И аз ще проводя моята Иванка да донесе още по-голяма делва – рече господарката, прибра се в къщи и почна да тъкми дъщеря си. Премени я, даде ѝ хурка с мека като коприна къделя и я заведе в гората.

Тръгна Иванка между дърветата и почна да кълне мечката, че се е пръждосала вдън гора. Като стигна до къщурката с мъховия покрив, ритна вратата и влезе вътре.

– Ох, че на лошо мирише! – рече господарската дъщеря и почна да тършува.

Отвори долапите, пхна се под леглото, разхвърля дрехите, най-сетне зърна делвите, стъпи на едно столче и протегна ръка. Тъкмо дигна похлупака и някой грозно изрева зад гърба ѝ:

– Стоой! Кой ти позволи да бъркаш в делвата ми?

Иванка изтърва похлупака, обърна се, видя мечката и цяла се разтрепера от страх. Сви се в къта и почна да мига.

Мечката изръмжа, озърна се, огледа разхвърляната къща, но нищо не каза. Разтреби, сложи всяко нещо на мястото му. Накладе огъня, седна край камината и повика Иванка при себе си.

Иванка приближи и надяна хурката си. Мечката втренчи очи в къделята и попита:

- Туй какво е?
- Вълна – отвърна Иванка.
- Откъде я имате?
- Стрижем я – троснато каза Иванка.
- Как я стрижете?

Иванка остави вретеното, откачи мечата ножица от стената, хвана рунтавата опашка на мечката и – швък! – отрязва половината.

– Ей как я стрижем! – извика тя. Но мечката подскочи, грозно изрева от болка, изправи се на задните си крака, хвана с предните си лапи Иванкината коса и почна да я скубе тъй, както Иванка скубеше косата на Марийка.

– Олелее! – писна Иванка.

– Вън! Вън! Вън! – заблъска я мечката. – Да се махаш от гората ми или ще те разкъсам на парчета!

Иванка изхвъркна навън, но се досети за делвата и се обърна назад.

– Делвата! – викна тя. – Дай ми делвата!

Мечката сне от полицата оная делва, която беше най-здраво захлупена, и я търкулна към Иванка. Господарската дъщеря я грабяса и хукна към село.

Вкъщи майка ѝ захълца от радост:

– Дай, умно чедо мамино, да видим какво имане носиш!

И като заключи вратата и пусна пердето на прозореца, господарката с разтреперани ръце отвори похлупака на делвата. Но отвътре рукнаха цял рой оси и подгониха двете зли жени. Почнаха да ги жилият навсякъде: по ръцете, по страните, по носовете, по ушите. Така ги изпожилиха, че Иванка и майка и отекоха и станаха като бъчви. Цели три недели не посяха да се покажат пред хората.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Източник: <http://bezmonitor.com>
Сканиране и разпознаване: Виктор, 2003
Редакция: Свилена Симеонова, 2003
Доп. корекция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:

АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ
ИМАЛО ЕДНО ВРЕМЕ

III издание

Художник Александър Денков

Редактор Иван Кръстев

Худ. редактор Кирил Гюлеметов

Техн. редактор Здравко Божанов

Коректор Евелина Георчева

Лит. група V. Код 21/95371 26237 (60–54) 80

Дадена за печат на 20. IX. 1979 г.

Излязла от печат на 30. X. 1979 г.

Формат 16/70/100. Печ. коли 6. Изд. коли 7,70.

Тираж 85120. Цена 0, 88 лв. Индекс ДБ–3

ДПК „Д. Благоев“, ул. „Н. Ракитин“ 2, София

Издателство „Български художник“

ул. „Московска“ 37, София

1979

© Ангел Каралийчев

© Александър Денков

c/o Jusautor, Sofia

Съдържание:

Братче и сестриче

Двамата старци и месечината

Златното момиче

Хитрата лисица

Иванка и Марийка

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2683>]